

своятъ имотъ, бждащето си. Тѣ даваха най-скѣпото си — своитѣ най-здрави и най-работоспособни поколения.

Следъ нѣколко голѣми сражения, милионнитѣ армии се спрѣха една срѣшу друга, за да се подготвятъ за новъ ударъ.

Нѣмаше тогава държава въ Европа, която да не бѣше се замислила за собственото си сѣществуване. Първата година отъ голѣмата война доказа ясно, какво значение имаха силата на орѣжието и духътъ на народа. Голѣми народи, които сѣ живѣли въкове свободенъ животъ и сѣ прекарвали въ историята си тежки борби издигаха знамето на националното си обединение, и въ името на тази възвишена идея, жертвуваха цѣли поколения.

Въ този кървавъ вихъръ България бѣше усамотена и живѣеше съ своятъ блѣнъ по който бѣше дала вече половината си животъ. Ний бѣхме разпокѣсани, омаломощени и ограбени отъ враговетѣ ни. Приятели около си нѣмахме. Въ Македония сърби и гърци вилнѣяха надъ беззащитнитѣ българи и отъ кѣмъ югозападнитѣ ни окрайнини отново се проточи единъ дълъгъ керванъ отъ страдалци, които напущаха своитѣ хижи, търсейки спасение въ предѣлитѣ на гостоприемна България. Всичко младо, идеално и непорочно бѣгаше отъ тамъ и прехвърляше границата. Защото сърби и гърци си бѣха създали за цель; да изстребятъ всичко, което напомняше българското име. Тѣ не признаваха мирното развитие и свободното самоопредѣление на различнитѣ народности въ този край. И въ своята борба, тѣ бѣха безпощадни. Знаейки, че не току тѣй лесно могатъ да се справятъ съ единъ цѣлъ народъ, тѣ изредиха всичкитѣ срѣдства и начини на терора*).

Жестокостта на нашитѣ врагове нарастваше съ тѣхната сила. Хиляди пречки се правяха на нашето стопанско развитие. Гърци, сърби и ромѣни непрестанно посѣгаха на нашитѣ права като равноправни членове на международното семейство. Изъ чуждитѣ вестници и списания тѣ разпространяваха най-голѣми небивалици и ни приписваха тежки престѣпления. Тогавашното българско правителство бѣше принудено, за да разбули истината, да моли великиятъ челолюбецъ *Карнеджи* — американецъ, да организира една провѣрка надъ всичко онова, което ний и нашитѣ бивши съюзници сме извършили въ Македония.

Тази провѣрка, наречена „Карнегиевата анкета“ донесе съкрушителни, за сърби и гърци истини. Независимитѣ отъ никого провѣрители, се натѣкнаха на безбройни доказателства за сръбски и андартски жестокости. Обаче, съ това нашитѣ врагове още повече се ожесточиха. Не минаваше день да не опетнятъ името ни, да не направятъ нѣкоя злина, било на държавнитѣ ни интереси, било на племето ни.

*) Когато сѣ привеждали една група младежи подъ клетва за вѣрность кѣмъ Сръбския Кралъ тѣ единодушно отказали, като заявили най-тържествено, че сѣ вече положили такава предъ олтаря на своето отечество—България. Наказанията бѣха, разбира се, смъртъ.